

Steagul ROȘU

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROSANI AL P.C.R.
ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

ANUL XXXV, NR. 8349

DUMINICĂ, 8 IULIE 1979

4 pagini 30 bani

În întâmpinarea celei de-a 35-a aniversări a eliberării patriei de sub dominația fascistă

La dispeceratul minei ecranale televizoarelor ne-au „coborât” în subteran, în punctele principale ale minei. Intrasem în perimetrul modernului de ultimă oră, al noutăților tehnice și organizatorice. Ceea ce vedeam era consecința firească a mecanizării proceselor de extracție a cărbunelui. Acolo, în fața ecranelor care aduceau în fiecare secundă pulsul muncii subterane, inginerul Petru Voina, șeful sectoru-

În sala subterană de „chirurgie“

Utilajele prind din nou viață

lui electromecanic, ne-a vorbit despre un alt efect dar și o necesitate impusă de mecanizare, atelierul de reparații din subteran. Prin amenajarea lui, s-a evitat transportul pe verticală și orizontală a sute de tone de utilaje și s-a scurta timpul afecat reparațiilor. Eficiența acestui atelier nu este deloc neglijabilă: economie de energie și creșterea responsabilității celor care repară aceste utilaje, prin introducerea unui sistem ce permite poansonarea inițialelor numelui celui care repară utilajul respectiv. Echipați de mină „ca la carte”, coborâm pe puțul auxiliar spre această sală de „chirurgie”, în care sunt redată circuitului productiv utilaje a căror valoare, prin munca unui grup de oameni entuziaști, își recapătă calitățile. Cel neobișnuit cu munca sub-

Gheorghe POPESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Grija pentru formarea noilor cadre constituie o preocupare de fiecare zi la I.F.A. Viscoza Lupeni. În clișeu: maistrul Mariana Brăneț explică tinerei Ileana Codrea modul de funcționare a mașinilor automate.

Vineri, 6 iulie

Cinci întreprinderi miniere și-au depășit sarcinile de plan ale zilei

În 6 iulie, cinci întreprinderi miniere — Petrița, Uricani, Dilja, Aninoasa și Lupeni — și-au depășit sarcinile de plan ale zilei.

Cu cea mai mare depășire în frunte s-a situat colectivul minei Petrița, cu un procent de realizare a sarcinilor de plan de 103,6. Pe locul doi s-au situat minierii de la Uricani cu 102,9 la sută proporție de reali-

zare a sarcinilor de plan ale zilei amintite. Locurile următoare au fost ocupate în ordine de întreprinderile miniere Dilja cu 102,4 la sută, Aninoasa — 101,4 la sută — și Lupeni cu 101,1 la sută.

Sînt realizări care confirmă puternica angajare a colectivelor miniere pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan în cinstea marilor evenimente ale anului.

Infăptuind complexul program de mecanizare a lucrărilor din subteran — infăptuim indicațiile secretarului general al partidului

GÎNDIREA TEHNICĂ, ÎNAINȚATĂ puternic ancorată în realitate

● La sfîrșitul primului semestru al anului 1979 producția fizică la cărbune a fost realizată în proporție de 105,1 la sută ● Producția realizată cu complexe mecanizate în primele 6 luni ale acestui an este de peste două ori mai mare decît întreaga producție extrasă la I.M. Lupeni cu astfel de utilaje în tot anul 1977 ● Ponderele cărbunelui extras cu tăiere mecanizată crește de la 42,3 la sută cît era în anul 1977, la 59,5 la sută în 1978, ca să ajungă la 65,1 la sută la încheierea primului semestru al anului 1979 ● Consumul de lemn de mină a scăzut de la 13,6 mc/1000 tone de cărbune extras, atît era în 1977, la 11,6 mc/1000 tone după 5 luni trecute din acest an ● Consumul de energie electrică planificat pe tona de cărbune extras a fost redus cu 3,75 kWh.

Rezultatele înregistrate în ultimii doi ani de mină Lupeni dar mai ales la sfîrșitul anului trecut și primul semestru al acestui an, sînt deosebite, remarcabile chiar. Aceasta după ani de zile în care minierii noștri s-au confruntat cu greutăți; spre exemplu în 1977 abia reușeau să încheie anul cu un

plan realizat doar în proporție de 88,3 la sută. La încheierea primului semestru al acestui an procentul de realizare a crescut la 105,1. Sigur, fără puțință de tăgară, aceste realizări se datoresc mecanizării complexe a lucrărilor din abataje, introducerii de tehnologii noi, adaptării unor utilaje la

condițiile noastre de zăcămint, ca să dăm numai cîteva exemple.

Ce rol a jucat mecanizarea complexă în realizarea sarcinilor de plan? O vedește ponderea pe care o are producția extrasă cu complexe mecanizate din totalul producției realizate. În 1977 ponderea era doar de 11,8 la sută, ca să crească după primele 6 luni ale acestui an, la 42,7 la sută. În același timp datorită aceluiași factor — mecanizarea — consumul de lemn de mină a fost redus de la 13,6 mc pe 1000 de tone cărbune extras, cît era în 1977, la 11,6 mc pe 1000 tone în primul semestru al acestui an, iar la chereștea reducerea este și mai mare — de la 6,1 mc pe 1000 de tone la 3,9 mc pe 1000 de tone. Ne referim la a-

ceași perioadă de timp. Cu toate că numărul utilajelor acționate electric a crescut, consumul de energie electrică a scăzut cu 3,75 kWh/tonă sub consumul planificat pe unitatea de produs. Aceasta înseamnă că utilajele produc din plin la nivelul dorit, încă o dovadă de altfel, fiind cantitatea de cărbune extras, în medie pe parcursul unui an cu ajutorul unui complex mecanizat. Media anului 1977, pe complex, era de 63 783 tone de cărbune, iar în acest an, după scurgerea a numai șase luni, media pe complex este de 83 113 tone, precunizindu-se pînă la sfîrșitul

Ing. Titus COSTACHE,
director tehnic al minei
Lupeni

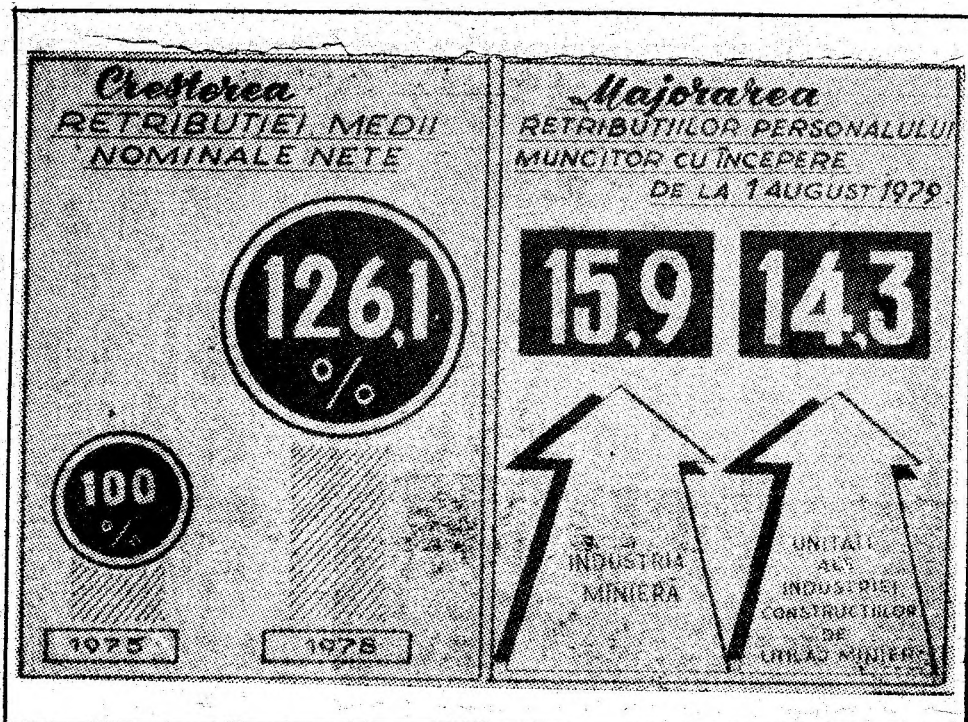
(Continuare în pag. a 2-a)

Șantierul Lupeni al T. C. H.

Angajamentele constructorilor, onorate prin devansarea graficelor

La Lupeni, în cel mai tînăr cartier al orașului, „Viscoza”, constructorii de locuințe au predat un nou bloc cu 42 apartamente, K5. Darea în folosință a obiectivului a fost programată pentru luna septembrie, dar constructorii din Lupeni, prin concentrarea eforturilor organizatorice spre devansarea prevederilor graficelor, au reușit să încheie lucrările încă din primul semestru al anului. Pe același șantier se

afală în construcție alte patru blocuri, însumînd 190 apartamente de 2, 3 și 4 camere. Constructorii s-au angajat să predea și aceste blocuri cu avansuri între 5 zile și o lună. Unul din cele mai înalte ritmuri de execuție se înregistrează la blocul A3, hotărîrea fermă a constructorilor fiind aceea de a asigura predația acestuia în cinstea celei de-a 35-a aniversări a eliberării patriei de sub dominația fascistă.

Vă informăm

Pentru a satisface în condiții tot mai bune cerințele de deplasare ale populației din cartierul Micro-3 al orașului Vulcan, E.T.P. a înființat o ramificație nouă a liniei de transport în comun nr. 11 Coroești — I.M. Vulcan. Unul din cele trei autobuze care servesc acest traseu va avea stația cap de linie creșa nr. 2. Celelalte două autobuze vor circula în continuare, ca și pînă acum, pînă la stația PECO.

Zilele trecute, filiala Petrosani a A.G.V.P.S. a efectuat operațiunea anuală de repopulare cu puiet de păstrăv a unor ape de munte. Peste 150 000 alevini de păstrăv indigen au fost eliberați pe cîteva ape din raza ocoalelor silvice Petrosani și Lupeni aflate în folosința filialei. (T. T.).

La parterul blocului 1M din Vulcan, se pregătesc pentru a fi date în folosință în aceste zile încă patru magazine: confecții pentru bărbați și femei, articole sportive, de menaj, radio-tv., cu o suprafață de peste 850 mp. Moderne și bine aprovizionate, noile unități vor contribui la satisfacerea cerințelor cumpărătorilor. (C. G.).

Vă informăm

Ce-aveți cu luminile parcului?

Dincolo de evenimentul turistic, apariția pe harta municipiului nostru a „Cabanei Brădet”, plasată în frumoasa, tonifiantă și atractivă pădure din preajma Institutului de mine, este de bun augur pentru ceea ce va fi în viitor un frumos și elegant punct de agrement, chemat să înobileze personalitatea urbanistică a Petrosaniului.

Fără pic de exagerare se poate afirma că, în ciuda timpului scurt care a trecut de la apariția cabanei „Brădet”, locul a devenit tradițional pentru ieșirile la „iarbă ver-

de” prilejuite de sărbătorile muncii, pentru mii de mineri și familiile lor care au petrecut aici ore plăcute de destindere și reconfortare în cadrul tonifiant al naturii.

Cei ce au proiectat ambianța arhitectonică a locului de agrement amintit, au înmănușat în mod fericit frumosul, plăcutul și utilul. Potecile cu lespezi străjuite de corpuri de iluminat stiliizat împrumută împrejurimii cabanei o alură au-

tentică de stațiune de odihnă montană.

De la o vreme încoace cele zece corpuri de iluminat care așterneau în preajma lui 1 Mai covor de lumină trecătorilor pe porțiunea de la drumul ce duce spre Institutul de mine și pînă la cabană nu funcționează nici unul. Cele zece becuri cu vapor de mercur sînt distruse de mîini neidentificate. În diferent de pornirile unor tineri care ar putea să fie invocate, un aver-tisment se impune a fi adresat celor care se dedau la asemenea acte.

T. KARPATIAN

Minerii Paroșeniului

își vor petrece sezonul estival

La campingul „Meduza” — Eforie Nord

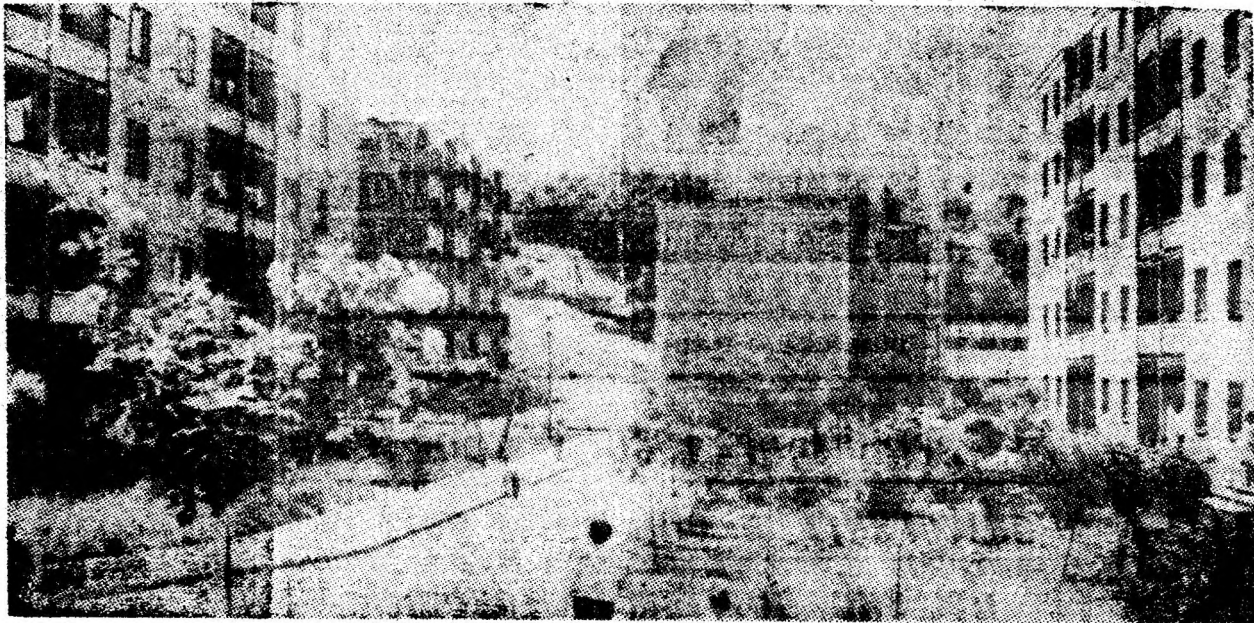
Litoralul Mării Negre. Eforie Nord. Campingul „Meduza” la aproximativ 200 m de plajă, în imediata vecinătate a marilor complexe hoteliere „Meduza”, „Delfinul”, „Steaua de mare”. Acestea sînt cele mai simple și mai sigure indicii care pot localiza locul rezervat și ocupat, deja, de căsuțele de odihnă ale minerilor de la Paroșeni.

Intr-un cadru natural... — de fapt ar mai trebui să spunem ce fel de „cadru natural” este dacă precizăm că este vorba de litoralul Mării Negre? — au fost instalate primele căsuțe de odihnă pentru mineri, căsuțe de odihnă confecționate la Întreprinderea minieră Paroșeni, minierii Paroșeniului fiind și beneficiari.

Confecționate din materiale recuperate și economisite, iar o parte din manoperă prin contribuție voluntar-patriotică, aceste căsuțe oferă minerilor tot confortul necesar unui concediu estival plăcut, reconfortant. Cîteva din aceste atribute ale confortului și civilizației: două paturi duble, lumină electrică, apă curentă, măsuțe, scaune, dulapuri etc. Aspectul căsuțelor este cel al cabanelor atît de familiare oamenilor de la munte — cabane cu pereți din jumătăți de lemn rotund.

Toate celelalte servicii, în condiții deosebite, — cantine, grupuri sociale (dușuri cu apă caldă) — sînt grupate pe o rază de 100 m. Ar mai trebui adăugat pe lîngă prețurile modeste la care minierii Paroșeniului își pot petrece vacanța, concediile, faptul că începînd încă din această jună, iulie, atîta timp cit va ține sezonul la mare, familiile minerilor își vor petrece concediile pe minunatul litoral al mării.

Vasile PURICE,
secretarul comitetului sindicatului de la mina
Paroșeni

Utilajele prind din nou viață

(Urmare din pag. 1)

terană s-ar aștepta poate la o hală imensă, însă acest atelier păstrează ceea ce este specific mineritului. O galerie cu nișe laterale prevăzută cu intrare pe unde se aduc utilajele defecte și o ieșire pe unde se scot reparate „ca pe banda” celei mai moderne uzine. Vasile Capriș, lăcătuș șef de echipă al formației „service”, care se

ocupă și cu reparațiile în acest atelier, ne prezintă posibilitățile de care dispune personalul echipei pentru repararea, controlarea și aducerea în stare de funcționare a zecilor de tone de utilaje ce primesc, printr-un proces de o fascinantă simbioză, o parte din mișcarea și căldura acestor oameni. 26 de lăcătuși, electricieni și mineri policalificați, organizați în trei echipe, repară, intervin în abataje, acolo unde este nevoie, montează și demontează complexe mecanizate. Atelierul din subteranul Paroșeniului și-a câștigat un binemeritat renume în cei trei ani de activitate. La ora 8,30 erau scoase de la reparat distribuitoare pentru complexul mecanizat ce funcționează la Uriani. Atelierul este dotat cu macarale de ridicat, un monorai care ușurează manevrarea pieselor grele, standuri pentru încercat stâlpi SVJ, de toate dimensiunile, stâlpi de echilibrare pentru complexe mecanizate, stâlpi de susținere a secțiilor și de pășire, distribuitoare și lăcăte. De asemenea, pentru recuperarea furtunelor de presiune, există o instalație de

probare; se pot repara aici combinele ce se folosesc în abatajele minei, transportoare, role, stele. Sub conducerea subinginerului Constantin Răduțoiu și a maistrului mecanic Ștefan Tudoran, lăcătușii Nicolae Dudui, Divriceanu Grigore, Ștefan Micușcă, Ilie Vulpe, Iosif Konhofer și electricianul Petru Bildea, în fiecare zi dau viață și drum liber spre abataje coloșilor care smulg muntelui din ineria seculară, cărbunele. „În acest atelier — ne spunea șeful de echipă — se pot executa și operații de sudură, atît electrică cit și cu flacăra oxiacetilenică. În cazul în care avem nevoie de strung, avem avantajul că scoatem la suprafață numai acele piese ce necesită asemenea operații, micșorînd un volum de muncă inutilă ce se făcea prin scoaterea întregului utilaj”.

Priveam la nișele pline cu piese de schimb, aranjate pe sortimente în rafturi, la utilajele reparate, gata să pornească la drum și vedeam minile oamenilor ce reproduc cu dărnicie din măreția lor.

Instantaneu estival în noile cartiere ale Lupeniului.

Foto: Gh. OLTEANU

Azi, vești din Petrila

In față blocul îngrijit, iar în spate cu moloz

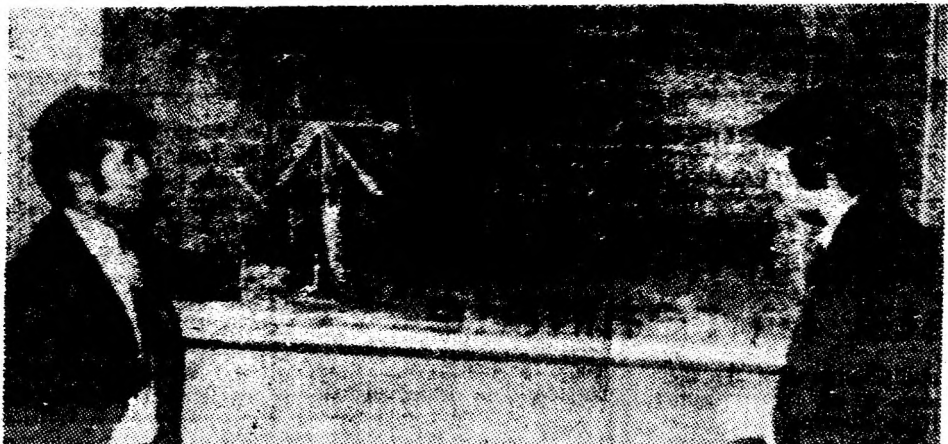
Blocul din cartierul 7 Noiembrie din orașul nostru, cu magazine și unități de servire a populației la parter, a fost dat în folosință anul trecut. Frumos bloc, nimic de zis. Are apartamente luminoase și confortabile, magazine spațioase și aspectuoase. Pentru a fi în ton cu construcția, în fața blocului s-au amenajat zone verzi cu iarbă, flori și un frumos gard viu. Zona respectivă e bine întreținută, iar trotuarele stropite și măturate în fiecare zi. Dacă în față terenul este îngrijit, aspectuos, în spatele blocului a mai rămas un morman de moloz prin care constructorii vor să demonstreze că, acum un an, au lucrat pe aici.

Emilian DOBOȘ,
Preparația Petrila

Elevi la acțiunile de înfrumusețare

Din inițiativa Comitetului U.T.C. al Liceului industrial din Petrila, au fost organizate susținute acțiuni de muncă patriotică. Spațiile verzi din jurul liceului au fost amenajate, s-au făcut unele rețușări la terenul de sport, iar zgura provenită de la centrala termică a școlii a fost transportată. Aria acțiunilor de înfrumusețare a fost extinsă și în zona din apropierea liceului. Cei 120 de elevi participanți la activitățile patriotice au efectuat peste 1000 de ore de muncă. Printre aceștia amintim pe Violeta Andronache, Marinela Ilica, Dorina Sas, și Nicolae Stoica. Lucrările s-au executat sub direcția îndrumare a inginerului Dumitru Colesniuc, directorul liceului și a profesorilor Speranța Szacacs, Ileana Helju și Emilia Iancu.

Iancu CEUȚĂ,
elev. Liceul industrial
Petrila

Institutul de mine Petrosani. Examen la disciplina tehnologia materialelor. Șeful de lucrări, ing. Gruia Vlad, urmărește expunerea studentului N. Boșorogan. Foto: Ștefan NEMECSEK

(Urmare din pag. 1)

anului o producție medie de aproximativ 200 000 tone.

Toate aceste realizări le-au obținut oamenii colectivului nostru, oamenii care au îmbrățișat cu căldură mecanizarea, care i-au înțeles rolul și rostul, oamenii cu spiritul lor inventiv. A fost nevoie de oameni calificați, policalificați și specializați. În 1965 ponderea muncitorilor calificați din totalul personalului era doar de 29,2 la sută, iar în anul viitor, în 1980 va fi de 91,5 la sută. Nu voi mai insista asupra acestei categorii de muncitori pentru că a crescut numărul personalului calificat, în condițiile actualei dotări tehnice, este un lucru firesc, normal, într-atît de normal încît nici nu putem spune că este obligatorie. Am să insist, dar numai asupra necesității, și nu voi intra în detalii, în ceea ce privește policalificarea și specializarea. În primul rînd pentru că aș dori să existe convingerea că policalificarea nu exclude specializarea, specializarea pe meserii și chiar pe operațiuni în cadrul aceleiași meserii. Policalificarea este foarte bună pentru oamenii abatajelor, în mod deosebit a celor mecanizate. Este necesar ca minerul să înțeleagă ce este un utilaj complex, cum trebuie întrebuințat și ce trebuie să ceară și să aștepte de la acest utilaj.

Minerul trebuie să știe unde poate acționa el personal și unde trebuie să solicite sprijinul specialistului. La rîndul lor electromecanicii trebuie să cunoască și ei unele laturi ale meseriei de miner. Ei ajută să cunoască, să știe în anumite condiții de zăcămint cum poate fi folosit un utilaj, ce poate fa-

cunoscute preocupările existente la mina Lupeni în acest domeniu de activitate. Voi spune cîte ceva despre pregătirea inginerilor, despre specializarea inginerilor electromecanici nou sosiți la întreprindere. Ceea ce vrem să subliniem este că ei trec prin atelierle specializate în repararea diferitelor utilaje, unde

fi îmbunătățirea sistemului de prindere a frontului, a gradului de etanșare a tavanelor și îmbunătățirea sistemului de stabilizare a elementelor de susținere. Alte exemple: la transportorul de la susținerea mecanizate s-a creat posibilitatea de glisare a combinelor de greutate ridicată de pînă la 26 de

re — conceperea schemei electrice de utilizare a puterii instalate în funcție de forța necesară pentru acționarea transportorului. Mai exact, cele mai mari probleme le ridică pornirea transportorului. Prin schema creată și folosită, transportorul pornește cu două motoare de acționare, din care, după un timp și sarcină prestabilită, unul se decuplează. Avînd controlul permanent al sarcinii, cînd este nevoie, cel de al doilea motor se cuplează automat.

Mă opresc aici cu exemple, deși ele sînt mult mai multe, așa cum, de pildă ar mai fi și ar trebui adăugate, modificările și adaptările, îmbunătățirile aduse transportorului subteran în funcție de condițiile create de mecanizare; montarea concasoarelor pe fluxul de benzi; extinderea fluxului de benzi; dispozitive de acționare continuă electrodinamică a vagonetelor.

Toate aceste preocupări ale oamenilor din domeniul electromecanic se regăsesc așa cum mai spuneam, în realizarea sarcinilor de plan, în depășirea acestora, în succesele obținute de minierii abatajelor mecanizate. În felul acesta personalul din compartimentul electromecanic contribuie din plin la înfăptuirea sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume grabnica mecanizare a lucrărilor din subteran.

Gîndirea tehnică înaintată

ce un miner ca acest utilaj să meargă în condiții optime. Dar această policalificare nu exclude, repet, specializarea pe meserii și așa cum mai spuneam chiar pe operațiuni în cadrul meseriei respective. Specializarea este necesară pentru că un utilaj și chiar un subsansamblu dintr-un utilaj nu numai că trebuie corect exploatat și bine întreținut, dar de multe ori condițiile concrete de la locul de muncă impun schimbarea, adaptarea acestuia, astfel încît să se obțină productivități, producții superioare. Or, acest lucru numai un specialist poate să-l facă. La noi specializarea se face pe niveluri de pregătire profesională — ingineri, tehnicieni, maștri, șefi de brigadă etc. Asupra specializării tehnicienilor, maștrilor și muncitorilor, a șefilor de brigadă nu voi insista, pentru că sînt

muncesc efectiv, desăvîrșindu-și pregătirea profesională. Spre exemplu, la terminarea stagiului, în atelierul de reparat combine, un grup de ingineri și subingineri repară o combină. O repară — așa cum precizăm — lucrînd efectiv, iar combina poartă pe o plăcuță numele și funcția celor care au reparat-o. Și în felul acesta se petrec lucrurile la toate atelierelor și secțiilor.

Ce a însemnat această specializare, cum se oglindește ea în procesul de producție? În primul rînd prin rezultatele obținute. Prin depășirea sarcinilor de plan, pe seama creșterii productivității și a reducerii consumurilor și costurilor de producție. Și aceasta prin adaptarea utilajelor la condițiile concrete de zăcămint ale minei. Aș exemplifica această prin îmbunătățirile aduse la complex cum ar

tone, a fost adaptat un sistem de întindere hidraulică permanentă a lanțului transportorului și un sistem de ripare hidraulică pentru pășirea stației de acționare.

Dar cele mai importante realizări cu înfrîngere deosebit de favorabilă în activitatea economică sînt două: una constă în adaptarea unei combine de abataj la condițiile stratului 3, la condițiile de zăcămint deosebite față de celelalte strate. Țin să subliniez că la mina Lupeni, în stratul 3 — pînă la adaptarea combinei — tăierea cărbunelui chiar în abatajele cu susținere mecanizată se făcea prin împușcare. Dintre avantajele oferite de adaptarea făcută amintesc creșterea productivității muncii în medie cu 5 tone pe post și realizarea anuală a unei economii de 14 milioane de lei. Cea de a doua realiza-

CADRAN tehnico-științific

● In cadrul întreprinderii mecanice „Nicolina” din Iași a început fabricația de serie a unuiia dintre cele mai puternice utilaje terasiere din țară. Este vorba despre autoscreperul de 20-25 mc, destinat lucrărilor de pe șantierele de îmbunătățiri funciare și de construcții, utilaj de înaltă tehnicitate și productivitate.

Proiectat de specialiștii noștri, noul autoscreper este echipat cu două motoare Diesel, capabile să dezvolte o forță de 720 C.P. cu tracțiune hidraulică, la care se adaugă o serie de subsamble tehnice de mare complexitate, care conferă noului produs multiple atribute de calitate, funcționalitate și competitivitate.

● Peste 500 de peșteri au fost depistate, anul acesta, în diverse zone ale țării, de speologi amatori. Pasionați de frumusețile adâncurilor, ei au reușit să descopere galerii nebanuite care au condus, între altele, la „Grotă zinelor” în Munții Rodnei, „Peștera Urșilor” în Munții Retezat, „Peștera Aurică” în Munții Pădurea Craiului, peșteri care ating împreună o lungime de peste 9.000 m.

După îndelungi investigații și obstacole învinse cu tenacitate de cercetători, au fost identificate și noi avene, cu

adâncimi de aproximativ 100 m în mai multe localități de deal din Munții Pădurea Craiului și Vilcan.

Noile descoperiri speologice prezintă o importanță deosebită pentru cercetarea faunei și florei cavernicole, precum și interes turistic.

● O echipă de specialiști români care a efectuat un amplu program de valorificare a plantelor medicinale din Afganistan și Nepal, program inițiat de Centrul comun Onudi-România, s-a încheiat în țară.

Timp de cinci luni, inginer Ion Minea, conducătorul programului, doctor farmacist Ovidiu Bojor, profesor doctor farmacist Ion Ciulea, inginer Sergiu Cojocaru și tehnicianul Gheorghe Tonghioiu au străbătut cu ajutorul celor două autoturisme de tip ARO pe care se afla montată aparatură de laborator, un traseu de peste 30.000 km. În timpul deplasării au fost cercetate un mare număr de plante, identificându-se principile active ale acestora. Împreună cu cercetătorii din Afganistan și Nepal, specialiștii români au reușit să prepare o serie de medicamente pe bază de extracte din plante, urmînd ca într-o a doua fază, să fie elaborate studiile necesare pentru organizarea unei industrii farmaceutice în aceste țări.

Magazin DUMINICAL

In mileniul de stăpînire barbară, unitatea și continuitatea poporului român, dezvoltarea structurilor sale social-politice și de organizare teritorială au ca temelie istoric tocmai discontinuitatea „stăpînitorilor” săi formali sau de fapt (ne însușim concluzia istoricului Aurelian Sacerdoțeanu). Perioadele de reflux barbar, soldate chiar, cu asimilarea de către autohtoni a unor populații nomade, au creat cadrul afirmării primelor formațiuni statale românești, din păcate, din negura anilor de după primul mileniu al erei noastre primă „lumină” de atestare a lor răzbate abia la 1247, prin Diploma cavalerilor ioași, acordată de regele maghiar Bela al IV-lea celor care ar fi trebuit să asigure miza frontaliilor, după marea năvălire tătară de la 1241. În documentul înminat magistrului Rembalt, apar pentru prima oară menționate cnezatul vevodului Litovoi, cnezatele lui Ioan și Farcaș, „țara” lui Seneslau. Granițele țării Litua erau delimitate de Olt, Cerna și Dunărea, la nord, Litovoi stăpînea, împreună cu fratele său Bărbat, și Țara Hațegului: „și dăm și îi dăruim lui (magistrului Rembalt) și prin dînsul acestei case, întreaga țară a Severinului împreună cu munții ce sînt de ea și cu toate celelalte ce atîrnă de ea, precum și

cnezatele lui Ioan și Farcaș, pînă la riul Olt, afară de țara cnezatului vevodului Litovoi, pe care îl lăsam românilor, așa cum l-au stăpînit aceștia și pînă acum”. Litovoi are apoi conflicte cu regalitatea maghiară, Țara Hațegului, ca „măr al discordiei” are o situa-

voi, ca demnitar autohton, trebuie să fi avut și un domeniu personal. Unde să fi fost? Neapărat într-o zonă din care și-ar fi dominat „mai marii pămintului”, care să-i fi oferit adăpost traicnic la vreme de restriște. După părerea noastră, domeniul său senioral trebuie cău-

Săraru îl folosește cu predilecție în cele două romane ale sale „Clipa” și „Niște țărani”, semnificînd o încăpere mică de lingă casă, care servește ca magazie pentru unelte și obiecte de gospodărie. Prin polată sau polatră este desemnată însă și streașina casei. Al treilea toponim pe care îl aducem în discuție este de fapt hidronimul Polatiștea, pîriu de graniță între municipiul nostru și Gorj. În acest triunghi Polata — Curtișoara — Polatiștea trebuie să se fi înscris domeniul senioral al lui Litovoi.

Columna lui Decebal (IX)

Domeniul senioral al lui Litovoi

ție ambiguă, la 1277 Litovoi moare în luptă, iar Bărbat este răscumpărat din captivitate cu o sumă consistentă de bani. Diploma cavalerilor ioași confirmă cristalizarea relațiilor feudale în secolul XIII pe teritoriul românesc, în ea sînt amintii „majores terrae” (mai marii pămîntului), țărani, meșteșugarii și negustorii de sare etc.

Asupra etimologiei numelor celor doi frați conducători ne-am pronunțat în seriarele noastre anterioare, aflăm de o confirmare a ipotezei noastre asupra lui Litovoi ca „Zburătorul”, existența unei balade din nordul Olteniei cu acest subiect. Lito-

tat la poalele munților Paring și Vilcan, motive de ordin strategic, toponimic, dar și fapte istorice ulterioare ne îndeamnă să căutăm „capitala” conducătorului oltean la sudul acestor munți.

Mai întii să luăm în considerare numele satului gorjenesc Curtișoara. Evident, de origine latină (cohors), semnifică locul unde își avea reședința un conducător. Nu departe de satul — muzeu etnografic al Gorjului, pe malul drept al Jiului, întîlnim o altă așezare, numită Polata. Etimologia sa conferă temeiuri probante, asemănătoare unei dovezi arheologice. În slavă (iată deci evocarea conviețuirii și bilingvismului româno-slav), polata avea sensul de curte nobiliară. Apoi, ea și alte cuvinte slave, pătrunse în limba română (nauka, norod, prastoi etc), polata suferă o „alterare” semantică, se depreciază, astăzi, întîlnit doar în Gorj (scriitorul Dinu

Urmașii săi, în condițiile luptei de centralizare statală, cîștigată de primii Basarabi, și-or fi păstrat însă domeniul feudal. Istoria o demonstrează elocvent. Satul Curtișoara se numea la 5 aprilie 1485 — aflăm dintr-un document slav, Curte, aici își avea sălaș Sușman. Sișman (Sușman) a fost, între alții cu același nume, ultimul țar bulgar din eul mediu, etimologia numelui propriu, evident slavă, pune în evidență un adjectiv cu sensul de „burtes” (în Oltenia, dar și la noi sînt multe familii Burtea). Cîțiva ani mai tîrziu, mai precis la 9 martie 1502, figura dominantă a acestei așezări, poate chiar fiul lui Sușman, este Vilcan ot cu Curtișoara. Numele său relevă înrudirea cu numele muntelui omonim, iar în traducere maghiară (poreclă poate), cu a cnezului Farcaș. Vilcan traduce substantivul latin lup și el des întîlnit în această zonă, legat totemic de stîndardul dacic.

Prof. Ion VULPE

IMPORT DE ANIMALE SALBATICI

Pe lista obiectelor de import din Bulgaria există un articol sui generis: animale sălbatice. Anul trecut s-au importat din Cehoslovacia în Bulgaria 40 perechi de mufloni, din Ungaria 2000 de căprioare și din Mongolia fazani. În urma unui inventar al animalelor care trăiesc în pădurile Bulgariei, întocmit în 1952, s-a constatat reducerea numărului de exemplare de faună. În urma luării unor măsuri de protecție și importare a

DE ICI, DE COLO...

animalelor rare, a crescut rapid și numărul animalelor din păduri.

RECIFE DIN REZIDUURI DE CĂRBUNE

Penuria de petrol și creșterea prețurilor la produsele petroliere fac să crească rolul cărbunelui în economie. Dar, după cum se știe, consumarea cărbunelui produce reziduuri care trebuie stocate. Anual, toate termocentralele din statul New York (S.U.A.) deversează 100 milioane tone de cenușă.

Recent, s-a propus o idee originală de rezolvare a problemei reziduurilor de cenușă: brichetarea ei și aruncarea în ocean pentru formarea de... recife artificiale! Asemenea recife artificiale în largul insulei Long Island, de lingă New York, au îndreptățit speranțele: în jurul lor s-au format colonii de alge și abundă mari cantități de pește.

Specialiștii întrevăd crearea, în viitor, în sudul S.U.A., a unor recife artificiale pentru a im-

bogăți flora și fauna apelor mării.

Această nouă încercare urmează după experiența atragerii, de-a lungul coastelor, a coloniilor de pește cu ajutorul falselor „recife” din... carcase vechi de automobil.

ENERGIE DIN PLANTE

Intr-un interviu acordat agenției China Nouă, cunoscutul om de știință chinez, Qian Xuesen, a afirmat că materii organice, cum ar fi frunzele, tulpinile de cereale sau buruienile, conțin importante cantități de energie potențială. Dacă frunzele și tulpinile cerealelor rămase pe cîmp în urma recoltatului sînt folosite pentru producerea metanului, poate fi valorificată atît calitatea lor calorică, cît și cea de îngrășămint. Qian Xuesen a relevat că utilizarea în întreaga Chină a metanului rezultat din prelucrarea frunzelor, tulpinilor de cereale și buruienilor va avea un rol deosebit în accelerarea modernizării agriculturii chineze.

O COBRĂ PREA BLINDA

Presă indiană a publicat recent o informație senzațională: o fetiță de 2 ani a omorît o cobră. Cum, în general, faptele se petrec invers, mușcătură temutului șarpe fiind fatală, este interesant de aflat performanța fetiței. În timp ce se juca în grădina sub ochii părinților, din ierburi a apărut capul cobrei. Nici un adult n-a mai mișcat; dar copilul, neștiutor, s-a aruncat asupra șarpelui și l-a mușcat de gît. Șarpele a murit. Speriați părinții au dus copilul la medic, dar acesta a fost de părere că fetița este în afara oricărui pericol.

CINE ARE NERVII MAI TARI?

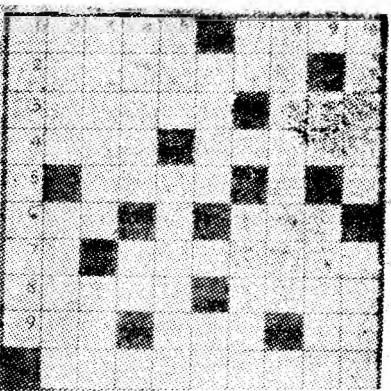
În cabinetele stomatologice leșină mai mulți bărbați decît femei — este concluzia unui stomatolog din Belfast. El adaugă că cele mai multe leșinuri se constată la bărbații pînă la 30 de ani, iar cele mai „propice” ore pentru asemenea crize sînt orele dimineții. Concluzia medicului irlandez: femeile au nervii mai tari decît bărbații.

ASTERISC

Nevastă-mea ridea în... clo-cote.
Inspir, expir, dar mai ales... transpir.
La etajul 10, pentru mine a opta minune a lumii este apa caldă.
Zoltan Kiraly jr.

ORIZONTAL: 1) Căldura mare — Fiul lui Dedal căruia căldura mare i-a

topit aripile lipite cu ceară prăbușindu-l din înalt; 2) Stare de iubire cu căldura mare

dură mare; 3) Turtă scoasă din vipia cuptorului (pop) — Nu se bagă unde-i fierbe oala; 4) Văzduhul caniculelor — Virtejiri de albine; 5) Opărită aproape pe jumătate; 6) Tepe ciunții la vîrf! — Sunet de clopot cu timbrul grav; 7) Cald la mijloc! — Cu zile multe (mold); 8) Un chip trecut prin tortura arșiței — Căldură mare (fig.); 9) Invăpăiată spre sfîrșit! — Cu suflet negru (pl) — Dogorite în amiază; 10) Inflăcărare.

VERTICAL: 1) Căldură mare; 2) Zămoși tăiați la capete! — Infierbîntate la gît; 3) Călduri mari — În zadar; 4) Meniri călduroase — Sfîrșit de vipii; 5) Căldură mare (fig.) — Plin de căldura afecțiunii; 6) A aerisi — Arzător 131; 7) Istovit de la început! — Călduri mari (pop); 8) Căldură mare; 9) Incepe arșița în miez de vară! — Cel de ars însoțește căldurile mari; 10) Ca focul (fem. sing.) — Precede litoralul.

Ion SAVA Vulcan

„Vezi, așa se conduce tricicleta!”

Foto: Gh. OLTEANU

Epigrame

Intr-o grădină de vară Calorie și financiar Am suportat eu... demnitate: Soarele m-a ars în spațiu Și chelnerul la... buzunar. Jupuiind pe viu Fiul meu, vrei să nu vrei Nu-ți mai făc traial cadou:

Ce, mă socotești un bou, Să mă jupoi de... șapete piei? Unui șofer consumator de alcool Simțind în sinea sa reproșul De ce-a băut, ceva nu crede: Cum deveni fiola verde Cînd el băuse un vin roșu? prof. V. AVRAM

ACTUALITATEA IN LUME

Apariția în Italia a unui volum consacrat gândirii și personalității președintelui Nicolae Ceaușescu

ROMA 7 (Agerpres). — La cunoscuta editură italiană „Sugar” din Milano a apărut o nouă lucrare consacrată gândirii politice și personalității președintelui Nicolae Ceaușescu. Intitulat „Pentru o lume mai dreaptă, mai bună”, volumul reflectă pe larg activitatea prodigioasă a tovarășului Nicolae Ceaușescu pe plan intern și internațional, scoțind în evidență contribuția deosebit de valoroasă a șefului statului român la abordarea constructivă, realistă a marilor probleme ale contemporaneității, la soluționarea lor justă în conformitate cu interesele majore ale popoarelor, ale păcii și securității în lume. Editat în condiții grafice deosebite, lucrarea are pe copertă portretul în culori al președintelui Nicolae Ceaușescu.

După o notă biografică, în care se relevă activitatea revoluționară începând din fragedă tinerețe a tovarășului Nicolae Ceaușescu, publicarea operelor sale în numeroase țări ale lumii, precum și înaltele titluri și distincții străine ce i-au fost conferite, volumul redă textul interviului acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, profesorului Giancarlo Elia Valori, se-

cretar general al Institutului Italian de Relații Internaționale, care semnează și prefața lucrării. În cadrul unei festivități organizate la sediul Bibliotecii române din Roma sub egida Ministerului culturii și mediului înconjurător al Italiei, care a marcat deschiderea „Zilelor prieteniei româno-italiene” — manifestare consacrată celei de-a 35-a aniversări a Eliberării României de sub dominația fascistă —, a avut loc prezentarea volumului „Pentru o lume mai dreaptă, mai bună”. Au luat parte numeroase personalități ale vieții politice italiene, membri ai guvernului, senatori și deputați, membri ai conducerii partidelor democratice, oameni de cultură și artă, ziariști. Despre semnificațiile apariției în Italia a volumului „Pentru o lume mai dreaptă, mai bună”, despre personalitatea și prestigiul internațional de care se bucură tovarășul Nicolae Ceaușescu au vorbit Giovanni Battista Bonelli, consilier la Curtea Supremă de Casație, președintele Institutului pentru Relații Internaționale, Enrico Ferri, membru al Consiliului Suprem al Magistraturii, Massimo Pini, membru al C.C. al P.S.I., directorul Editurii „Sugar”.

Pietro Longo, secretar general al Partidului So-

cialist Democratic Italian, făcând prezentarea volumului, a relevat: Cartea „Pentru o lume mai dreaptă, mai bună” — a subliniat vorbitorul — reflectă gândirea și acțiunea politică a președintelui României asupra marilor probleme cu care este confruntată în prezent omenirea. Din ea rezultă cu claritate poziția cu totul originală a României pe plan internațional.

„Gândirea președintelui român este originală și inovatoare, fapt care conferă cărții „Pentru o lume mai dreaptă, mai bună” o înaltă semnificație. Opera președintelui Nicolae Ceaușescu este deosebit de interesantă prin multitudinea și amploarea problemelor pe care le ridică și prin posibilitatea oferită de a aprofunda legăturile și dialogul cu Partidul Comunist Român, care se înfățișează cu o experiență originală ce trebuie urmărită cu atenție”.

COMISIA C.E.E. va propune spre aprobare organelor de resort crearea unui fond special de 2,77 miliarde dolari, destinat finanțării unor proiecte vizând punerea în valoare a unor noi surse de energie.

O asemenea măsură, se apreciază în cercurile comunitare de la Bruxelles, este imperios reclamată de actuala criză energetică, de impactul asupra inflației și al creșterii prețurilor internaționale la petrol.

PARTIDUL COMUNIST PERUAN, Partidul Socialist Revoluționar și Frontul muncitoresc, țărănesc, studențesc și popular au reluat discuțiile în legătură cu formarea unui front unit în vederea alegerilor din anul 1980. În alegerile pentru Adunarea Constituantă din 1978, forțele de stînga din Peru au obținut, împreună cu democrații creștini și populații, peste 36 la sută din voturi.

Criza politică din Portugalia

LISABONA 7 (Agerpres). — Președintele Portugaliei, Antonio Ramalho Eanes, a avansat partidelor politice ultimele sale propuneri privind rezolvarea actualei crize politice.

În urma întrevederilor, în cursul cărora a primit pe liderii principalelor partide reprezentate în Parlament — Partidul socialist, Partidul social-democrat, Partidul comunist și Centrul democratic și social — președintele Eanes a dat publicității un comu-

nicat care prevede patru ipoteze pentru înlocuirea guvernului condus de Mota Pinto, demisionar de la data de 6 iunie a.c., propuneri care necesită acordul socialistilor, ce dețin 102 mandate în Adunarea Republicii.

Comunicatul președintelui Eanes este calificat ca o ultimă șansă pentru găsirea în următoarele zile a unei soluții permițând formarea unui guvern care să se bucure de o bază parlamentară majoritară.

În unele țări occidentale în ultimi ani, asistăm la conflicte generate de o reacționare și intensificare a activității organizațiilor de tip fascist și neofascist. Pericolul este real. El este subliniat de oameni politici — inclusiv de cei aflați la conducerea țărilor respective —, de opinia publică mondială. „Naziștii mărsăluiesc din nou” — ne atrage atenția și publicația engleză „Daily Mirror”.

Și iată fapte: În Austria — trei tineri neonaziști (doi de 18 ani și unul de 20 de ani) au fost condamnați la pedepse cu închisoare mergînd de la 1 la 2 ani de un tribunal din Graz. În luna martie 1978, ei ar fi pregătît un atentat cu bombe împotriva serviciilor administrative ale districtului Deutschlandberg (STIRIA) „în scopul de a ajuta național-socialismul”. Alte acte de terorism, între care luarea de ostatici pen-

tru a face rost de arme, erau prevăzute de acțiunile acestor tineri.

În Berlinul occidental, este tot mai vizibil, în ultimele luni, spiritul nazist și rasist care este reanimat în școli de cercurii reacționare. Iată ce scrie „Frankfurter Rundschau”, „Senatul Berlinului de vest s-a ocupat de doi elevi minori de la Centrul școlar Tempelhof — Carl Zeiss, la 6 februarie 1979. La 28 noiembrie 1978, ei au scris pe tabla unei săli de clasă: „Nu există nimic mai frumos pe pămînt decît să-i gazezi pe evrei”, totul încadrat de cruce încîrligite, de însemnele S.S. și de steaua lui David; „textul” era adresat unui profesor american de religie ai cărui părinți sînt evrei. Trebuie remarcat că senatorul școlii, Walter Rasch, nu a făcut caz de acest incident decît în clipa în care cazul a fost publicat în presă”.

În Franța, proteste vehemente au fost suscitade de manifestarea „Eurodreptei”, anunțată pentru 23 martie, la Nancy, provocarea cărcia organizațiile democratice și antifasciste i-au opus opoziția lor. Ea precede unei stranie man-

organizațiile în spatele cărora se ascund au atîns numărul de 209. Printre morți se găsesc poliști și magistrați, în vreme ce, pentru acest an, teroriștii amenință să lovească mai ales conducători sindical și comunisti.

În Statele Unite, demonstrațiile nazistilor americani au produs grave incidente: la Richmond Heights, la periferia orașului St. Louis, un bărbat a fost ucis de naziști în timp ce ieșea de la o sinagogă, un altul a fost grav rănit. În alte cartiere ale orașului s-au înregistrat grave incidente între membrii „Partidului Muncitorilor Albi Național-Socialiști” și comitetul împotriva rasismului. La Chicago, opt membri ai Partidului Național Socialist din America au fost inculpați într-un proces de tentativă de omor și de recurgere la forță cu întrebuintarea armelor...

Riposta vine tot mai

Conferința internațională a educației

GENEVA 7 (Agerpres). — La Geneva au început lucrările celei de-a 37-a sesiuni a Conferinței internaționale a educației, organizată de Biroul internațional al educației, organism al U.N.E.S.C.O.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor generale din cadrul sesiunii, șefa delegației române, Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, a relevat

semnificația noii legi a educației și învățămîntului și a măsurilor de perfecționare a învățămîntului profesional, liceal și superior din țara noastră. A fost subliniat rolul școlii ca principal factor de educare și formare pentru viața a tinerei generații.

Lucrările sesiunii continuă, în plenară și în comisii, pînă la 15 iulie a.c.

Nicaragua Intărirea ofensivei frontului sandinist

MANAGUA 7 (Agerpres). — În ultimele 24 de ore principala caracteristică a situației din Nicaragua a constituit-o întărirea ofensivei Frontului Sandinist de Eliberare Națională (F.S.L.N.) pe frontul sudic. Frontul sandinist a ocupat orașele Jinotepe și San Marcos și a preluat controlul asupra zonelor învecinate, iar la Sapoa a respins mai multe atacuri ale trupelor guvernamentale.

După ocuparea orașului Jinotepe, F.S.L.N. con-

trolează cinci mari localități — (Matagalpa, Leon, Diriamba, Masaya și Jinotepe) — aflate actualmente sub administrația populară sandinistă a guvernului de reconstrucție națională. Un comunicat al frontului sandinist, citat de agenția Prensa Latina, precizează că din aceste orașe, cărora li se adaugă alte 20 de localități, insurgenții sandiniști pregătesc lansarea ofensivei decisive asupra capitalei.

săptămîni, s-au înregistrat repetate încălcări ale spațiului aerian al R.D.G. de către avioane ale R.F.G. — anunță agenția A.D.N.

IN CAPITALA REPUBLICII COSTA RICA

s-au deschis lucrările reuniunii ministeriale extraordinare a Organizației Latino-Americane a Energiei (OLADE), la care iau parte delegații din 22 de țări ale regiunii, precum și observatori ai unor organisme și organizații regionale și internaționale de resort.

FIRMA JAPONEZĂ „Sumitomo Metal Industries, LTD” a anunțat că a elaborat un procedeu de gazeificare a cărbunului, care va permite întreprinderilor sale să înlocuiască complet petrolul utilizat în prezent în procesele de producție. Se precizează că firma va construi anul acesta o uzină de gazeificare a cărbunului, în platforma sa industrială de la Kashima, prefectura Ibaraki, cu o capacitate de prelucrare de 2,5 tone de cărbune pe oră, care va produce 6.000 metri cubi de gaze pe oră. Noua tehnologie constituie o aplicare a tehnologiei de oxigenare a furnalelor pentru obținerea oțelului.

hotărîtă împotriva unor astfel de tentative de reanunțare a mișcărilor neofasciste. Învățămintele istoriei nu pot fi uitate. Este riposta forțelor democratice din țările occidentale, tot mai hotărîte să nu îngăduie repetarea greșelilor trecutului. O conferință reunită anul trecut la Palatul Națiunilor din Geneva a permis reprezentanților guvernamentali din numeroase țări, delegațiilor a 19 organizații naționale și internaționale membre ale Consiliului Economic și Social al O.N.U. să adopte o moțiune în care să înfiereze nu numai orice formă de rasism și politica de apartheid, ci să denunțe, de asemenea, forțele fasciste și neofasciste, ce se agită în diferite țări. Tot mai multe organizații progresiste, naționale și internaționale, se pronunță pentru măsuri ferme împotriva neonazismului, neofascismului, cer să se denunțe orice reabilitare a fascismului și a vechilor militanți fasciști. (St. Z.)

memento

FILME

8 IULIE

PETROȘANI — 7 Noiembrie: Vestul sălbatic; **Republica**: Acel blestemat tren blindat; **Unirea**: Ciocolată cu alune.

PETRILA: Inspectorul Harry;

LONEA: Insule în derivă.

ANINOASA: Inspectorul Harry;

VULCAN: Clipa, seriile I-II.

LUPENI — Cultural: Aleargă după mine ca să te prind; **Muncitoresc**: Vis de ianuarie.

URICANI: Partizani în cîmpie.

9 IULIE

PETROȘANI — 7 Noiembrie: Omul fără identitate; **Republica**: A fost odată în clasa I; **Unirea**: Prinț și cerșetor.

PETRILA: Inspectorul Harry;

LONEA: Aleargă după mine ca să te prind.

VULCAN: Mizez pe 13;

LUPENI — Cultural: Vestul sălbatic; **Muncitoresc**: Vis de ianuarie;

URICANI: Partizanii în cîmpie.

TV

8 IULIE

8,30 Gimnastica la domiciliu. 8,40 Tot înainte! 9,25 Șoimii patriei. 9,35 Film serial pentru copii: „Săgeata Neagră”. Episodul 8. 10,00 Viața satului. 11,25 Pentru căminul dumneavoastră. 11,45 Bucuriile muzicii. 12,30 De strajă patriei. 13,00 Telex. 13,05 Album duminical. Desene animate: **Woody, ciocănitorea buclucașă**. Varietăți... pe stadion. 15,00 Telesport. Tenis de cîmp — selecțiuni din finalele turneului internațional de la Wimbledon. 16,45 Cutezătorii spre viitor. 17,55 Film serial **Calvarul** — episodul 3. 18,45 **Cei 4 M...** Episodul 2 — Trestia. 19,00 Telegazeta. 19,15 Permanenta redescoperire a României (IV). 20,05 Film artistic: „Hai Franța!” Producție a studiourilor franceze. 21,35 Telegazeta. Sport.

9 IULIE

16,00 Emisiune în limba maghiară. 18,50 1001 de seri. 19,00 Telegazeta. 19,15 Dosarul energiei. 19,30 Mai aveți o întrebare? 20,00 Muzică ușoară. 20,20 Cadran mondial. 20,40 Romanfoleton: **Poldark**. Episodul 20. 21,35 Telegazeta.

memento